

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 535/2021-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu Okresného súdu Piešťany v konaní sp. zn. 16T/1/2016 a jeho rozsudku zo 14. apríla 2016, postupu Krajského súdu v Trnave v konaní sp. zn. 6To/24/2016 a jeho uznesení zo 14. júna 2016, ako aj proti postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 6Tdo/15/2018 a jeho uznesení z 30. januára 2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. marca 2019 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi zaručeného čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na obhajobu zaručeného v čl. 6 ods. 3 písm. b), c) a d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupmi a rozhodnutiami všeobecných súdov uvedenými v záhlaví tohto uznesenia.
2. Z ústavnej sťažnosti, zo súvisiacich konaní vedených ústavným súdom o ústavných sťažnostiach sťažovateľa, ako aj z podkladov zaobstaraných ústavným súdom vyplýva nasledovný stav veci:
3. Sťažovateľ bol napadnutým rozsudkom Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) uznaný vinným z prečinu krádeže v štádiu pokusu a z prečinu porušovania domovej slobody. Za to mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody 30 mesiacov nepodmienečne so zaradením do výkonu trestu so stredným stupňom stráženia. Zároveň mu bol uložený trest prepadnutia vecí.
4. Sťažovateľ v odvolaní predovšetkým namietal, že pokus krádeže nebol dostatočne preukázaný, že bolo porušené jeho právo na obhajobu, že nebol akceptovaný jeho návrh na znalecké skúmanie vecí na účel zistenia, či boli použité na páchanie trestnej činnosti, že v prípravnom konaní bol vypočutý iba raz, aj to v čase ošetrovania v nemocnici, pričom vypočúvajúci nezaznamenal

v zápisnici jeho neschopnosť podrobiť sa výsluchu, a že z osobného automobilu nebol odobratý biologický materiál (chlpy zo psa).

5. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) odvolanie sťažovateľa napadnutým uznesením zamietol. Zdôraznil, že na viaceré námietky prednesené v odvolaní (kritizovaný rozsah dokazovania) už dal odpovede okresný súd. K okolnostiam vypočúvania v prípravnom konaní krajský súd odkázal na obsah spisovej dokumentácie, z ktorej vyplýva lekárske potvrdenie, podľa ktorého bol zdravotne schopný absolvovať vypočutie políciou. Krajský súd konštatoval zákonnosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku.

6. Proti uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie. V ňom predniesol niektoré námietky uplatnené už v odvolaní. Navyše, porušenie práva na obhajobu podstatným spôsobom založil na kritike, podľa ktorej ho na hlavnom pojednávaní konanom 14. apríla 2016 sudca prerušil v záverečnej reči a neumožnil mu odôvodniť návrhy na doplnenie dokazovania. Tvrdil aj dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, keďže podľa jeho názoru vo veci rozhodovala nezákonná sudkyňa (predsedníčka senátu) JUDr. Janka Klčová namiesto elektronicky vybratého predsedu senátu JUDr. Pavla Sládka. Sťažovateľ namietal aj voči výroku o prepadnutí veci, keďže tieto neboli podľa jeho názoru použité na trestnú činnosť ani z nej nepochádzajú.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa odmietol. Zdôraznil, že sťažovateľ v konaní pred krajským súdom nenamietal nezákonnosť zloženia súdu, preto bolo potrebné uplatniť § 371 ods. 4 Trestného poriadku. Napriek tomu najvyšší súd uviedol, že trestná vec sťažovateľa bola náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky pridelená na rozhodnutie zákonnej predsedníčke senátu JUDr. Janke Klčovej. K porušeniu práva na obhajobu podľa najvyššieho súdu nedošlo, keďže boli rešpektované všetky obhajobné práva sťažovateľa. K namietanému ignorovaniu písomného odôvodnenia odvolania sťažovateľa najvyšší súd zdôraznil, že toto bolo krajskému súdu doručené až po právoplatnosti jeho zamietavého uznesenia. Najvyšší súd tiež v napadnutom uznesení vysvetlil, že nevyhovenie návrhom na vykonanie dokazovania nemá za následok naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Rovnako tak námietky skutkovej povahy nemožno subsumovať pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Napokon dovolací súd konštatoval absenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, keďže výrok o prepadnutí veci bol zákonný.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ kritizuje porušovanie svojho práva na obhajobu, a to z dôvodu, že na verejnom zasadnutí krajského súdu 14. júna 2016 bol predsedníčkou senátu prerušený v jeho prednese, pričom tvrdí, že „*ma pani sudkyňa dala vyviesť zo súdnej siene prítomnou slúžiacou eskortou*“.

9. Podľa názoru sťažovateľa neobstojí argumentácia najvyššieho súdu, podľa ktorej v odvolacom konaní nenamietal zloženie senátu krajského súdu. Dôvodí, že «*tam kde Najvyšší súd poukazuje na náhodný výber v zákonnej predsedníčke senátu JUDr. Janke Klčovej, potom môže rovnako uviesť, že takýto už opakovaný „náhodný výber zákonnej sudkyne“ je bežnou a nadradenou praxou všeobecných súdov pred ústavným princípom zákonného sudcu podľa článku 48 ods. 1 Ústavy SR*».

10. Porušenie čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru sťažovateľ vidí v tom, že súd „*neumožnil žiaden dôkaz mnou navrhnutý, ktorý by oslabil obvinenie voči mne, resp. ma zbavil viny, ide o dva opodstatnené dôkazy, smerujúce k meritu veci, ktoré by zásadným spôsobom ovplyvnili postavenie obvineného*“. Prvým dôkazom je podľa sťažovateľa odber biologického materiálu (chlpy zo psa). Druhým dôkazom mala byť rekonštrukcia na mieste činu, ktorou by bolo možné vyvrátiť krivú výpoveď svedka [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľ namieta aj hodnotenie niektorých dôkazov (výpoveď poškodeného).

11. V závere ústavnej sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ju ústavný súd prijal na ďalšie konanie a aby vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„1. Boli porušené práva sťažovateľa zaručené a garantované mu ústavou SR a Dohovorom EŠLP.

2. Zrušuje právoplatný rozsudok Okresného súdu Piešťany pod sp. zn. 16T/1/2016 zo dňa 14.06.2016 a vec sa vracia OS Piešťany na nové konanie, aby vo veci znovu konal a rozhodol.“

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Ústavný súd na prvom mieste považuje za potrebné zdôrazniť, že ústavná sťažnosť sťažovateľa neobsahuje všetky náležitosti ustanovené zákonom. Sťažovateľ nie je právne zastúpený, tak ako to vyžaduje § 34 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Rovnako tak návrh na rozhodnutie vo veci samej (sťažnostný petit) je formulovaný nejasne, keď v ňom chýba uvedenie základných práv a slobôd, k porušeniu ktorých malo dôjsť, ako aj jednoznačná identifikácia orgánov verejnej moci a zásahov, ktorými tieto orgány základné práva a slobody sťažovateľa mali porušiť. Sťažovateľ ústavnému súdu nedoručil fotokópie napadnutých rozhodnutí (§ 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Napokon sťažovateľ nie je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom (§ 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

13. Napriek popísaným nedostatkom ústavný súd dokázal z obsahu a odôvodnenia ústavnej sťažnosti identifikovať všetky podstatné parametre procesnej vôle sťažovateľa vedúcej k uplatneniu jeho práva domáhať sa ochrany na ústavnom súde. V úvode ústavnej sťažnosti totiž sťažovateľ nespochybniteľne označuje orgány verejnej moci, ktoré považuje za porušovateľov svojich práv, ako aj ich zásahy. Rovnako tak uviedol ustanovenia ústavy a dohovoru, ktoré považuje za porušené. Berúc do úvahy hľadisko hospodárnosti konania, ústavný súd nepristúpil k výzve sťažovateľovi na doplnenie neúplného podania, ale napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov konajúcich v jeho trestnej veci si zaobstaral z dostupných databáz (www.justice.gov.sk). Pri voľbe uvedeného postupu vychádzal i zo záveru, že ústavnú sťažnosť nemožno prijať na ďalšie konanie.

14. Pri predbežnom prerokovaní ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia postupu a rozsudku okresného súdu a čiastočne aj uznesenia a postupu krajského súdu je potrebné odmietnuť pre neprípustnosť podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde v spojení s § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde. Ústavný súd, poznajúc svoju vlastnú rozhodovaciu prax, zistil, že sťažovateľ už ústavnú sťažnosť, v ktorej navrhoval vysloviť porušenie

svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a svojich práv podľa čl. 6 ods. 3 písm. b), c) a d) dohovoru napadnutým postupom a rozsudkom okresného súdu, ako aj uznesením a jemu predchádzajúcim postupom krajského súdu, ústavnému súdu v minulosti podal. Uznesením č. k. III. ÚS 445/2017-11 zo 4. júla 2017 ju ústavný súd odmietol pre nedostatok právomoci (okresný súd) a ako neprípustnú pre nevyčerpanie prostriedkov nápravy (krajský súd). Uvedené právoplatné uznesenie ústavného súdu vytvára prekážku veci rozhodnutej pre opätovné rozhodovanie o porušení rovnakých práv sťažovateľa identickým postupom a rozsudkom okresného súdu. Pokiaľ ale ide o napadnutý postup a uznesenie krajského súdu, záver o prekážke veci rozhodnutej platí iba vo vzťahu k námietke nezákonného zloženia senátu krajského súdu rozhodujúceho o odvolaní sťažovateľa. Ten totiž (podľa neskoršieho záveru najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho) predmetnú námietku v odvolacom konaní neuplatnil, čím sa zbavil aj možnosti účinne ju predniesť v dovolacom konaní. Iný záver potom nemožno prijať ani k predneseniu identickej námietky v teraz predbežne prerokovanej ústavnej sťažnosti. Hodnotenie ústavného súdu o nevyužití prostriedku nápravy, ktorý zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje, tak pri predmetnej sťažnostnej námietke pretrváva. Preto aj v tejto časti je ústavná sťažnosť neprípustná podľa § 55 písm. a) v spojení s § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

15. Prekážka *rei iudicatae* však nie je daná k časti ústavnej sťažnosti kritizujúcej napadnutý postup a uznesenie krajského súdu na báze námietky o nevykonaní dôkazov navrhovaných sťažovateľom (odber biologického materiálu a rekonštrukcia na vyvrátenie výpovede svedka [REDACTED]). Ide totiž o argumentáciu, ktorou (aj podľa názoru najvyššieho súdu) dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nemožno odôvodniť. Navyše, nevykonanie odberu biologického materiálu sťažovateľ namietal aj v skoršej ústavnej sťažnosti (III. ÚS 445/2017), preto ústavný súd v záujme úplného poskytnutia súdnej ochrany sťažovateľovi považoval za potrebné skúmať, či uvedená kritika signalizuje potrebu prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie. Z napadnutého uznesenia krajského súdu ale vyplýva, že tento sa s predmetnou námietkou vysporiadal ústavne udržateľným spôsobom. Konštatoval, že „*prípadný pozitívny nález chlпов zo psa by ešte nepotvrdoval verziu obžalovaného o kúpe psa v kritický večer, lebo ten sám priznal, že v minulosti psom vlastnil, mohol ich preto v minulosti v aute aj prevážať*“. Nadväzne krajský súd odkázal na výpoveď priameho svedka [REDACTED], ktorý vypovedal, že so sťažovateľom v daný večer žiadneho psa nevidel. Podľa názoru ústavného súdu je postoj krajského súdu v popísanej otázke dokazovania ústavne udržateľný. Krajský súd zrozumiteľne a v súlade s formálnou logikou spochybnil dôkaznú hodnotu navrhovaného dôkazu pre prípad, že by bol zaobstaraný a vykonaný. Prítomnosť tvrdeného biologického materiálu by teda zjavne nebola spôsobilá bez pochybností preukázať sťažovateľovu obranu, podľa ktorej v rozhodný večer mal pri sebe v aute psa. Nadväzne by potom i sťažovateľom navrhované vyvracanie pravdivosti výpovede svedka [REDACTED] presahovalo rozsah dokazovania potrebný pre riadne objasnenie rozhodujúcich skutočností. V tejto časti preto ústavný súd ústavnú sťažnosť vyhodnotil ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

16. Pokiaľ ide o napadnutý postup a uznesenie najvyššieho súdu, ústavný súd v prvom rade poznamenáva, že dovolací súd reagoval na všetky podstatné dovolacie dôvody prednesené sťažovateľom. Z pohľadu dôvodov prednesených v ústavnej sťažnosti, ktorými je ústavný súd podľa § 45 zákona o ústavnom súde viazaný, to znamená, že námietka porušenia základného práva

nebyť odňatý zákonnému sudcovi najvyšším súdom je zjavne nedôvodná. Sťažovateľ síce prednáša hodnotiace tvrdenie, podľa ktorého *«neobstojí špekulácia dovolacieho súdu, že by som nenamietal v konaní pred odvolacím súdom „nezákonného sudcu“»*, nepodporil ho však žiadnou skutkovou argumentáciou spôsobilou citovaný záver spochybnit'. Ani ústavný súd nezistil okolnosti spôsobilé vylúčiť v sťažovateľovej veci aplikáciu § 371 ods. 4 prvej vety Trestného poriadku, podľa ktorého dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) (teda aj dôvod spočívajúci v nezákonnom zložení súdu, pozn.) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom. Krajský súd rozhodol o odvolaní proti rozsudku okresného súdu na verejnom zasadnutí za prítomnosti sťažovateľa, ktorý mohol zloženie senátu namietnuť. Záver najvyššieho súdu, ktorý neakceptoval predmetný dôvod sťažovateľovho dovolania, je preto plne ústavne udržateľný.

17. Ani kritiku postoja najvyššieho súdu k námietke opierajúcej sa o fakt prerušenia sťažovateľa pri prednese obhajoby nevyhodnotil ústavný súd ako dôvodnú. Najvyšší súd autenticky vysvetlil podstatu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom), pričom vhodne zdôraznil, že sťažovateľ *„mal v konaní pred súdom možnosť navrhnúť, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu, čo napokon aj využil a o týchto návrhoch súdy aj zákonným spôsobom rozhodli“*. Z uvedeného hľadiska záver najvyššieho súdu, že v sťažovateľovej veci nebolo právo na obhajobu porušené spôsobom, ktorý by bolo možné hodnotiť ako zásadný, nevyžaduje prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie. I v tejto časti je tak ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

18. Z uvedených dôvodov ústavný súd po predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako celok.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. septembra 2021

Robert Šorl
predseda senátu